

ספר

מעשה איש

חלק חמישי

תולדות חייו והנהגותיו
של האדם הגדול בענקים רבן של ישראל
הגאון החסיד מרן
רבינו אברהם ישעיהו קרליין זצוקללה"ה
בעל "חזון איש"

ובסופו קונטרס "חבל יעקב"
והוא משא ומתן בר"ת עם מרן בעל "קהלות יעקב" זצ"ל,
גיס רבינו זצ"ל

נכתב ונערך בעזר ה' על ידי
צבי בלאאמו"ר רבי משה זצ"ל יברוכ

בני ברק, תשמ"ב

סוכה

הקפיד שרק מי שנתמלא זקנו יניח הסכך, ופ"א אני הנחתי וכמדרומה שציוה להסיר ולהניח מחדש.

אמר שעל דעת ה"חיי אדם" שבסוכת חבירו מברך לישוב אף בלא אכילה - בוודאי שאפשר לסמוך.

פ"א הייתי בסוכה וראיתי חתולות מטיילות על הקרשים ששם היה מונח הסכך. הייתי ילד ופחדתי, ספרתי לחזו"א ואמר לי: הן לא פוסלות את הסכך!...

הר"ר דוד פרנקל זצ"ל אמר שר' זליג שפירא ז"ל צבע את הכלונסאות שעליהן היה הסכך עומד, והחזו"א חשש משום מעמיד מחמת הצבע, אבל לא ציוה להסיר.

אמר להג"ר משה דויטש זצ"ל שלא לברך על אתרוג החסר ביום השני - יש הידור!

חול המועד

על גיהוץ אמר לי: "מען פירט זאך ניט" [אין נוהגין] (עי' רמ"א או"ח סי' תקמ"א ס"ג).

בשבת ובחזה"מ לא היה הולך עם הכיפה תחת הכובע, והיה מוריק כיסיו בחזה"מ לפני צאתו מהבית, כי אמר: וכי אפשר לדעת מה היא מלאכה חשובה, ואמנם בספרו כתב שהוצאה בחזה"מ מותר, אבל לעצמו החמיר. הג"ר שלמה שמשון קרליץ זצ"ל הראה לו בספר "עמודי אור" שהוצאה אסורה בחזה"מ, ואמר החזו"א: כל ימי נזהר אני בהוצאה בחזה"מ, ושמח אני שיש עוד מי שאומר כמוני!

אבא ז"ל לא היה כותב חידושי תורה בחזה"מ, וכשאמרו לו שהחזו"א הרי כן כותב, ענה: תורה של החזו"א הוא דבר האבד!

בין המצרים

התיר טבילת עזרא בתשעת הימים, אף אם אינו מקפיד כל פעם על זה.

אומרים שהתיר בבין המצרים לבחור הנפגש עם בת ישראל לשידוך, ללבוש בגדי שבת.

שטיפת הרצפה בתשעת הימים - שאלתי לחזו"א וענה: לשבת מותר.

ילדה קטנה שיחקה בתשעת הימים ונתלכלך בגדה. אמה שאלה לחזו"א וענה: וכי אי-אפשר ללכת בשמלה מלובלכת?...

הבדלה בתשעת הימים במוצ"ש - טעם מעט ואח"כ נתן לתינוק.

בתשעה באב למד ספר איוב וירמיה, מועד קטן למד עם הילדים, ועיין בספר סדר הדורות.

נהג לברך ברכת "שעשה לי כל צרכי" ו"המעביר שינה" בלילה כשהי' נועל מנעליו ורוחץ עיניו (וכדעת הגר"א ז"ל בס' מעשה רב אות ט').

התיר לאמי ע"ה לומר תהילים בת"ב. וי"א שאסר (ואולי יש חילוק בין איש לאשה האומרת דרך תפילה, ועי' מ"ב סי' תקנ"ד סק"ז).

הכסא בת"ב א"צ פחות מג' טפחים, רק שיהיה נמוך.

אין צריך לצמצם בדיוק לנט"י עד סוף קשרי אצבעותיו ממש, ואפשר ליטול בריוח קצת.

הנוהג ליטול ידיו כשיוצא מביהב"ס ו' או ח' פעמים - שאלתי לחזו"א מהו בת"ב, והתיר לי.

אמר לי שבת"ב שחל בשבת אין ללמוד כבר מע"ש אחר חצות.

ספר

סדר הדורות

קורא הדורות מראש ימות עולם מיום ברוא אלהים אדם על הארץ, כל השנים וכל העינים, כל הדורות וכל הקורות, קורות העולם בכלל וקורות עם בני ישראל בפרט, כל המחברים וכל הספרים, לכלם בשמות יקרא.

הספר הזה יכלכל בתוכו שבעה ספרים כמעט שלמים. א) ספר הישר. ב) ספר היוחסין השלם, עם סדר עולם רבא וזוטא, ואגרת רב שרירא גאון, וסדר הקבלה להראב"ד. ג) ספר שלשלת הקבלה. ד) ספר צמח דוד. ה) ספר שפתי ישנים. ו) ספר גלגלי נשמות. ז) ספר גלילות ארץ ישראל. מלבד אשר אסף הגאון המחבר ז"ל מש"ס בבלי וירושלמי ממדרשי רבותינו ז"ל וילקוט, ומהמון ספרים רבים שו"ת ומפרשים לאין חקר.

כל אלה חברו יחדו

מאת רבינו יחיאל ז"ל בן רבינו שלמה היילפרין ז"ל אב"ד דק"ק מינסק.

נדפס במהדורה הקודמת בסידור מחדש בסדרים נבונים ותיקונים
מאת הרב נפתלי ז"ל בהגאון מוהר"ר אברהם נ"ע משכיל לאיתן ממינסק.
בווארשא בשנת איש צדיק תמים ה'יה בדרתיו לפ"ק (תרל"ח)

ועתה יוצא לאור במהדורה מאירת עינים וברורה, הכוללת תיקונים והוספות רבים

בהוצאת ספרי אור החיים בני ברק

שנת כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה (תשס"ג)

הקדמת המו"ל

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו ליום גדול זה אשר בו אנו זוכים לברך על המוגמר בהוצאת סדר הדורות מאת הגאון הגדול המפורסם בכל קצוי ארץ החסיד ומקובל מוהר"ר יחיאל היילפרין נ"ע אב"ד ור"מ בק"ק מינסק.

וראה מה שכתב מרן החיד"א זיע"א במעלת הספר ומחברו (שם הגדולים, מערכת ספרים אות ס'): "ובחלק התנאים והאמוראים הן הראנו את כחו בתלמוד ועוצם בקיאותו דכל רז לא אנס ליה וכו' והרגיל בו יכיר גדולתו כי הבבלי והירושלמי והמדרשים כמאן דמונח בכיסתיה, והקדמתו הארוכה והנוראה ותקוני הש"ס שאחריה וחלק התנאים והאמוראים מבהילים את הרעיון, מראות נפלאות ופלאי פלאות בקיאותו וכו' " עב"ל.

ספר זה תוקן וסודר מחדש בשנת תרמ"ב לפ"ק, אחר יגיעה רבת שנים ועבודה מדוקדקת, ע"י מוהר"ר נפתלי משכיל לאיתן זצ"ל ממינסק. אולם עלו בו חרולים וקמשונים בדמות שיבושי כתיב, אותיות שבורות ומטושטשות ועוד דברים הצריכים תיקון.

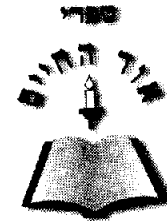
ולזאת נחלצנו חרשים להוציא את הספר מחדש בהוצאה חדשה מאירת עינים בהשקעה גדולה ועצומה ויגיעה רבה, ובחסידי השי"ת ובעזרתו זוכים אנו להגיש בפני בית ישראל יראי ד' והעוסקים בתורתו את הספר בכלי מפואר זה.

וכמה מעלות טובות בהוצאה זו:

- ❖ סדר מחדש מאיר עינים בפאר והדר.
- ❖ פתחנו אלפי ראשי תיבות להקל על הלומדים.
- ❖ הוספנו מראי מקומות רבים, וכן תוקנו רבים אשר נמצאו שגויים.

©
כל הזכויות שמורות

במהדורה זו הושקעו דמים מרובים עם הרבה עמל ויגיעה ע"מ לתת לפני הלומדים דבר מתוקן. אי לכך, איסור חמור ומוחלט ע"פ דיני התורה ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי להעתיק ו/או לצלם ו/או לשכפל ו/או להעביר למאגרים ממוחשבים או אחרים ממהדורה זו, או חלקים ממנה, ללא רשות מפורשת בכתב מהמו"ל.
ושארית ישראל לא יעשו עולה.

אור החיים 10 - בני ברק

טל. 5799052 (03)

לוחות והדפסה: דפוס אלון 02-5388938

- ❖ תוקנו מאות שיבושי כתיב. ושובצו התיקונים שבלוח התיקונים בגוף הספר.
- ❖ נוסף פיסוק מדויקדק בכל חלקי הספר המסייע להבנת הענין. גם ניקדנו בהרכה מקומות קשים.

❖ בחלק א' – "ימות עולם" הודגשה השנה המדוברת בצורה בולטת.

❖ במפתחות לסדר הדורות נוספו כינויים הנפוץ של גדולי הדורות להתמצאות קלה (כגון - ר' שלמה בן אדרת נמצא ג"כ בערך רשב"א וכדו').

בזמן עבודתנו על הספר נכנסו אל מורינו ורבינו הגאון הגדול ר' חיים קנייבסקי שליט"א לברר וללבן שאלות שהיו לנו, והראה לנו את הספר **נחל עדן** להגאון ר' **רפאל גארדאן** זצ"ל אשר בו מאות הערות והגהות על ספר סדר הדורות, ואשר מחברו הרבה לדבר עם מרן הסטייפלר זצ"ל (שלמד אז עדיין בישיבות בחו"ל) בריתחא דאורייתא, ואמר עליו הסטייפלר זצ"ל שהיה גאון בדורו, והיה מחבבו מאוד. והמליץ לנו מורנו ורבינו שליט"א שנכניס את הגהות ה"נחל עדן" בגוף סדר הדורות, בהיותו ספר מוסמך מאוד. ואכן שילבנו את הגהותיו והערותיו במסגרת ההערות של המגיה רבי נפתלי משכיל לאיתן, וכמו כן שילבנו בפנים גם ליקוט של הערות הנוגעות לספר סדר הדורות מתוך ספרי רבינו החיד"א זיע"א.

כל זה תיכן וחידש הר"ר בארי מגור הי"ו אשר השקיע בזה את כל כחו ומרצו להוציא מתחת ידיו דבר נאה ומתוקן אשר לא היה כמוהו ליופי. יזכהו הש"ת לראות ברכה בכל מעשה ידיו ויראה דורות ישרים מבורכים אכ"ר.

ובצאתנו נשא כפינו אל שמים שזכות המחבר הגה"ח זללה"ה תעמוד לנו
שלא תצא תקלה מתחת ידינו ונזכה עוד להגדיל תורה ולהאדירה.

החותמים בהודאה על לשעבר ותפילה על העתיד

ספרי קודש "אור החיים".

ספר סדר הדורות

[illegible]

תמינה ה' למורים ולסוים • אל הקדוש שלמים ורחום • קניינם ותלמידם • פחות ומבשר
ומצויים • אשר לאם שם נחלים • תכשי המזון והמזון • מה מ' עם חלקם
למורים • שבע וארבע גם יחד הם זנב וחם כערים • מה סוד **הקצין פרט** העבודה

[illegible]

תחת ממשלת אדונינו הרובם המוחלט הסתגל

קארל פרידריך

גראד בדרך פורלאך השם יתום הודו ותנשם ארנחתי לך וגביתונם
לרעחתי ואריך להם יקדם וננותיהם כאוב ונעשים אמן .

נדפס פה בק"ק קארלסרוה

בשנת **ג'תתק"ל** פיר **מלכי** זה **וממך** ל"ק :

גרוסקע מיט לומדישע שריפטן דורך לען וואקסער - און דורך קאנגרעסן שטעט

צילום השער מהדפוס הראשון של סדר הדורות